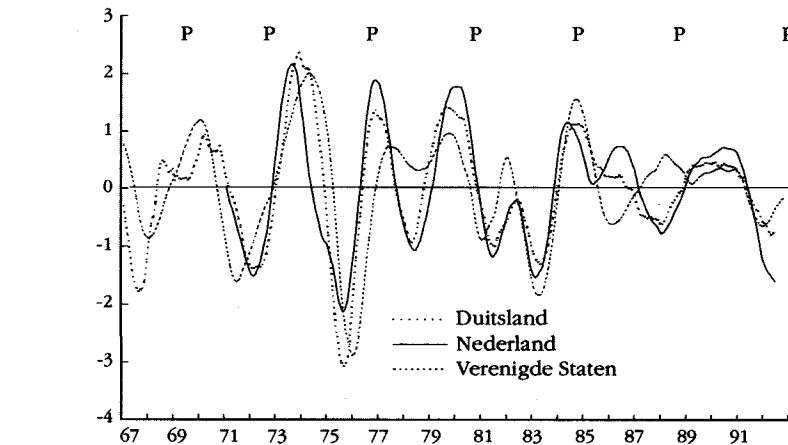

De presidents-cyclus

De DNB-conjunctuurindicator toont een neergaande beweging, die echter in mei aanstaande eindigt. Ook voor juni wordt geen verdere daling aangegeven (zie figuur 1). Mogelijk is dit een voorbode van een in de voorzomer vallende conjuncturomslag, die een einde maakt aan de momenteel scherp neergaande tendens, welke is afgemeten aan de productie in de verwerkende industrie.

De conjunctuur in Nederland wordt in sterke mate bepaald door die in Duitsland en de Verenigde Staten. Figuur 2 geeft conjunctuurindicatoren voor deze twee landen alsmede de DNB-indicator voor Nederland. De buitenlandse indicatoren zijn op dezelfde wijze (her-)berekend als de DNB-indicator.

Voor de VS staat de conjunctuurontwikkeling en de beoordeling ervan in het teken van de presidentsverkiezingen van november aanstaande. Vooral het monetaire beleid draagt door krachtige rentedaling fors bij aan het conjunctuurherstel. Volgens 'de theorie van de presidentscyclus' is het voor herverkiezing optimaal om de economie in de eerste twee jaar van de ambtsperiode af te remmen om inflatieverwachtingen te tempereren, en in de tweede helft te stimuleren om de groei te bevorderen en de werkloosheid te verminderen.

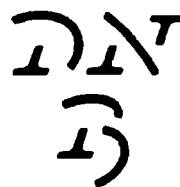

NB: de P geeft het moment van presidentsverkiezingen in de VS aan.

ren en de werkloosheid te verminderen. Figuur 2 toont dat in de periode 1967-1992 in het halfjaar vóór de verkiezingen de conjunctuur zich vijf van de zeven keer opwaarts en slechts twee maal neerwaarts heeft bewogen. De neergang van 1980-1981 werd veroorzaakt door de tweede oliecrisis. De geringe conjunctuurverzwakking van 1988 werd overheerst door de toentertijd hoge trendmatige groei, waardoor het presidentschap in handen van de republikeinse partij kon blijven. Een en ander suggereert dat de theorie van de presidentscyclus enige steun vindt in de werkelijkheid. De vraag is evenwel of het huidige stimuleringsbeleid bij de momenteel bescheiden trendmatige groei voldoende is om het publiek in de VS te overtuigen. Het tempo van het her-

stel is immers tot op heden veel geringer dan dat van de meeste andere in figuur 2 getoonde perioden van conjunctuurherstel.

In Duitsland duurt de conjunctuurvertraging nog voort onder invloed

van het op inflatiebestrijding gerichte restrictieve beleid en van het geleidelijk wegvallen van de Oostduitse inhaalvraag. Overigens wordt ook voor dit land verbetering van de conjunctuur verwacht, met name in de tweede helft van dit jaar. Deze internationale ontwikkelingen ondersteunen de verwachting dat de Nederlandse conjunctuur, waarvan de indicator zich blijkens figuur 2 meestal beweegt tussen die van de VS en Duitsland in, zich in de tweede helft van dit jaar zal verbeteren.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator toont een daling die in mei eindigt en zich in juni niet voortzet. Dit zou een aanwijzing kunnen zijn voor een omslag in de conjunctuur van neergang naar herstel. In de VS treedt reeds een aarzelend herstel op, terwijl de conjunctuurindicator van Duitsland voorlopig nog wijst op verdere vertraging. Op termijn wordt ook voor dat land conjunctuurherstel voorzien.

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

